Zaaknummer: 0098270967
Documentnummer: 0098755322

gemeente Weststellingwerf

Memo

Aan:	Gemeenteraad
Van:	College van B&W
Team:	Beleid
Datum:	22-09-2025
Onderwerp:	Stand van zaken huisvesten statushouders en opvang Oekraïners & asielzoekers
Bijlage memo:	
N.a.v. toezegging raad d.d.:	

De gemeente Weststellingwerf is verantwoordelijk voor de huisvesting van statushouders, de opvang van ontheemden uit Oekraïne en de Spreidingswet. In deze memo informeren wij u over de voortgang op de drie genoemde onderwerpen.

Huisvesten statushouders
Sinds het tweede halfjaar van 2023 voldoet de gemeente Weststellingwerf ieder halfjaar aan de taakstelling voor het huisvesten van statushouders. De verwachting is dat ook in de tweede helft van 2025 aan deze verplichting wordt voldaan.

In de periode voor de tweede helft van 2023 is een achterstand opgebouwd. Met de realisatie van 20 woonunits aan de Hoofdweg in Wolvega is een deel van de achterstand ingelopen. Om de resterende achterstand volledig weg te werken, blijft het noodzakelijk om voldoende huisvesting te realiseren voor statushouders die aan de gemeente zijn gekoppeld.

Terugdringen achterstand taakstelling
Op dit moment wachten sommige gezinnen al geruime tijd op een woning. In enkele gevallen is er sprake van een wachttijd van bijna twee jaar sinds de verblijfsvergunning is verleend en de koppeling aan Weststellingwerf heeft plaatsgevonden. De gemeente voert daarom periodiek overleg met woningcorporaties, het COA en de provincie Fryslân, die toezicht houdt op de voortgang.

Doorstroomlocatie in Beetserzwaag
Een aanvullende maatregel om de achterstand verder terug te dringen is een (mogelijke) deelname aan een regionale doorstroomlocatie. In Beetsterzwaag ontwikkelt de gemeente Opsterland een dergelijke locatie, waar ook plaats is voor statushouders uit andere gemeenten in de regio.

Weststellingwerf heeft samen met Smallingerland de intentie uitgesproken om deel te nemen aan deze locatie. Als een positief besluit wordt genomen, plaatst Weststellingwerf een deel van de bewoners op deze locatie. Gemeente Weststellingwerf blijft verantwoordelijk voor vervolghuisvesting, inkomensvoorziening en inburgering. Gemeente Opsterland neemt de verantwoordelijkheid voor tijdelijke huisvesting, participatie en maatschappelijke begeleiding op zich. Het uitgangspunt is dat statushouders niet langer dan één jaar in de regionale doorstroomlocatie in Beetsterzwaag verblijven.

Aandacht op stabiele huisvesting
Veel statushouders in de gemeente verblijven in tijdelijke woonruimte. Een blijvende uitdaging is het realiseren van voldoende doorstroom. Het is niet wenselijk dat nieuwe inwoners langdurig verblijven in tijdelijke of gedeelde woonvoorzieningen. Het creëren van stabiele en passende huisvesting blijft daarom een belangrijk aandachtspunt binnen het gemeentelijk beleid.

Landelijke plannen vormen risico
De voorgestelde plannen van de Rijksoverheid om voorrang van statushouders te verbieden zonder een werkbaar alternatief is een risico voor gemeenten met tijdelijke woonruimtes en doorstroomlocaties zoals Weststellingwerf.

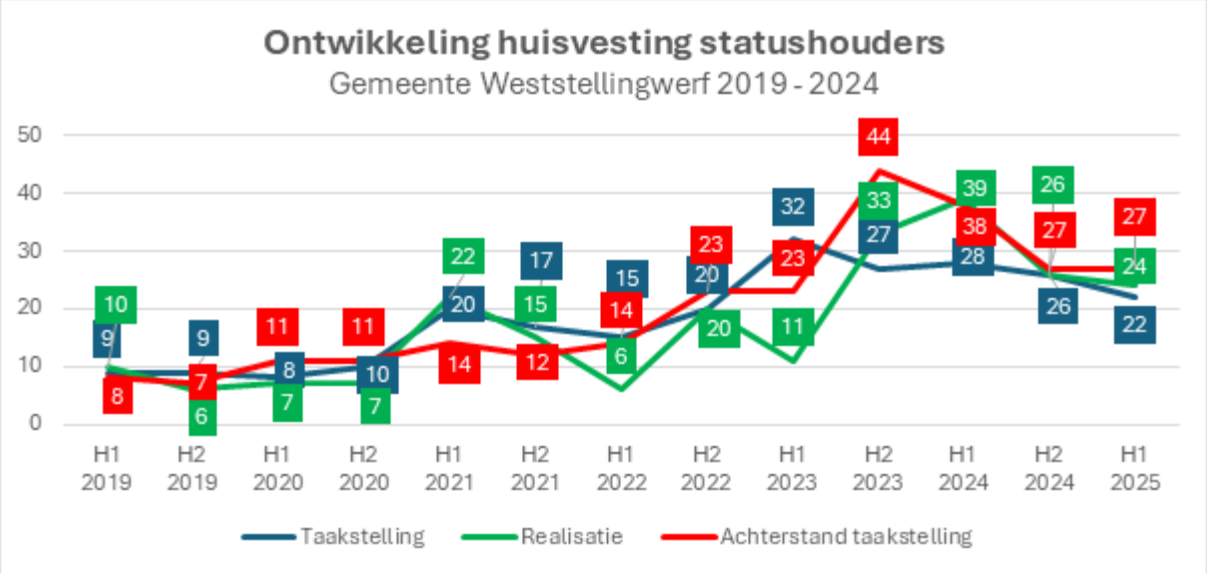
Cijfers huisvesting statushouders

Taakstelling 2025	Achterstand	Aantal gehuisvest (meetellend)	Aantal gehuisvest (herhuisvesting)	Aantal gehuisvest (totaal)	Nog te huisvesten 2025
41	27	36	4	40	32

Tabel 1: stand van zaken taakstelling 1 september 2025

In de eerste acht maanden van 2025 zijn 40 statushouders gehuisvest. Hiervan tellen 36 statushouders mee voor de taakstelling van dit jaar. De overige 4 personen telden mee voor de taakstelling van eerdere jaren. Zij verbleven in tijdelijke huisvesting.

De taakstelling van de tweede helft van 2025 bedraagt 19 te huisvesten personen. Per 1 september 2025 zijn er 12 personen gehuisvest. De eerste helft van 2025 was de taakstelling 22 te huisvesten personen. In de eerste helft van 2025 zijn 24 personen gehuisvest.

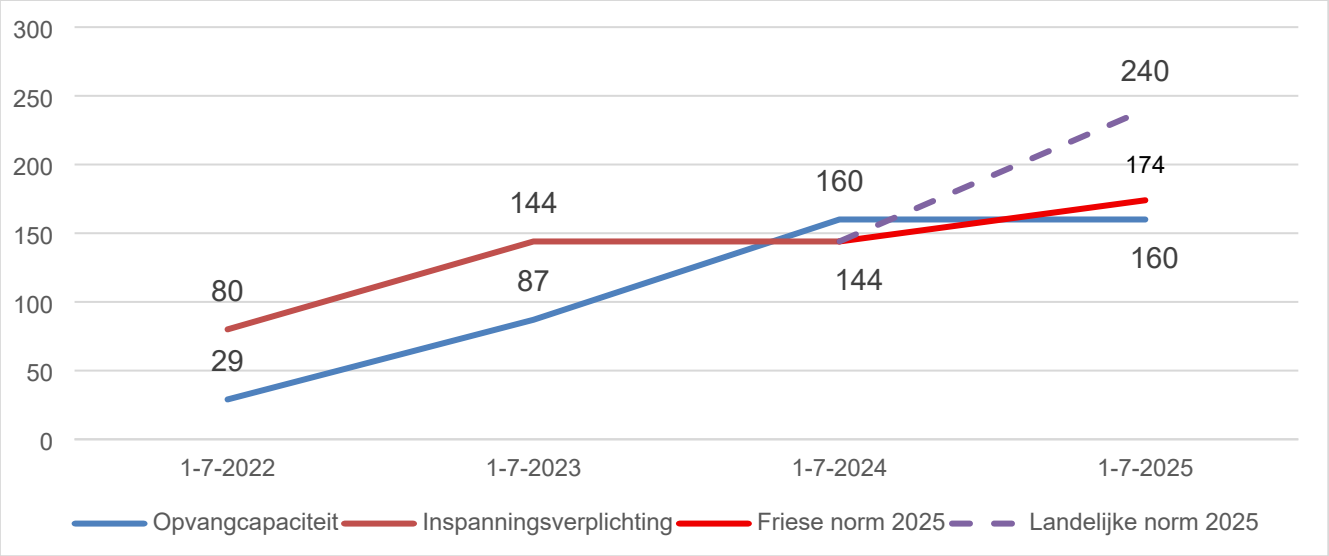
Figuur 1: ontwikkeling huisvesting statushouders gemeente Weststellingwerf 2019 – 2025

Toezicht door provincie
Ondanks hoge taakstellingen is de achterstand in de afgelopen vier kwartalen bijna gehalveerd. Vanuit de provincie Fryslân in haar toezichthoudende rol is geen nieuw plan van aanpak gevraagd. De gemeente blijft volgens het eerder ingediende plan van aanpak werken. Wel zal de gemeente op trede 3 van de interventieladder van het interbestuurlijk toezicht (IBT) van de provincie blijven staan.

Opvang Oekraïense ontheemden
De opvang voor Oekraïense ontheemden zit vol. Dat geldt voor zowel heel Nederland als Weststellingwerf. In de gemeentelijke opvang in Weststellingwerf is plaats voor 160 personen en schommelt het bezettingspercentage tussen de 97 en 99 procent. Sinds de sluiting van het landelijke aanmeldcentrum is het voor gemeenten lastiger om een goed beeld te krijgen van de opvang van

ontheemden uit Oekraïne. Er zijn situaties waarbij Oekraïense ontheemden bij gemeenten aankloppen voor een opvangplek. Gemeenten zijn verplicht die plek te bieden, ook als er geen enkel beschikbaar bed is. Vanuit de VNG en de Friese gemeenten wordt aangedrongen op een meer centrale sturing zodat beter inzichtelijk wordt waar ontheemden terechtkomen die een plek zoeken.

De inspanningsverplichting waar de gemeente Weststellingwerf zich aan heeft gecommitteerd betreft de Friese norm. Op dit moment biedt Weststellingwerf 14 plekken minder aan dan de inspanningsverplichting.

Figuur 2: opvangcapaciteit en inspanningsverplichting Oekraïense ontheemden gemeente Weststellingwerf

Om de inspanningsverplichting te halen werkt de gemeente aan het realiseren van nieuwe opvang. De verwachting is dat de nieuwe opvanglocatie in Oldeholtwolde voor 80 personen rond de jaarwisseling wordt gerealiseerd.

Asiel
Sinds 1 februari 2024 is de Wet gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen (Spreidingswet) van kracht. Met deze wet hebben gemeenten een wettelijke taak om asielopvang te realiseren. De verdeling van asielplekken wordt afgestemd in de Provinciale Regietafel (PRT) onder leiding van de Commissaris van de Koning.

Verdeelbesluit Spreidingswet
Voor de periode 2025-2026 heeft Weststellingwerf een asielopgave van 142 plekken. Vanwege de asielcapaciteit in Friesland is in het uiteindelijke verdeelbesluit een opgave van 32 plekken vastgesteld. Het verdeelbesluit wordt in Friesland nu gerealiseerd met duurzame opvang en tijdelijke (crisis)noodopvang. Het doel van de Spreidingswet is om te komen tot een stabiel en gespreid opvanglandschap. In 2026 wordt op basis van verwachte benodigde asielcapaciteit een nieuwe opgave voor Weststellingwerf gecommuniceerd voor de periode 2027 & 2028.

Ontlasten asielketen
Op dit moment verblijven er 32 statushouders in Hotel v/d Valk in Wolvega. De organisatie van deze opvang ligt bij het COA en wordt aangestuurd vanuit het AZC in Balk. De statushouders die in Hotel v/d Valk Wolvega verblijven zijn gekoppeld aan verschillende gemeenten in de regio en tellen niet mee voor de taakstelling voor het huisvesten van statushouders. Deze opvang valt onder de noemer

asiel en draagt bij aan de asielcapaciteit en het ontlasten van de situatie in de asielketen in het algemeen en de situatie in Ter Apel in het bijzonder.